

§ 38

Dnr 2023/00260

Revidering finanspolicy

Kommunfullmäktiges beslut

Finanspolicy för Smedjebackens kommunkoncern antas.

Ärendebeskrivning

Nuvarande finanspolicy för Smedjebackens kommunkoncern fastställdes av kommunfullmäktige 24 februari 2020. I och med att ränteläget och andra förutsättningar förändrats har det nu varit aktuellt att se över finanspolicyen.

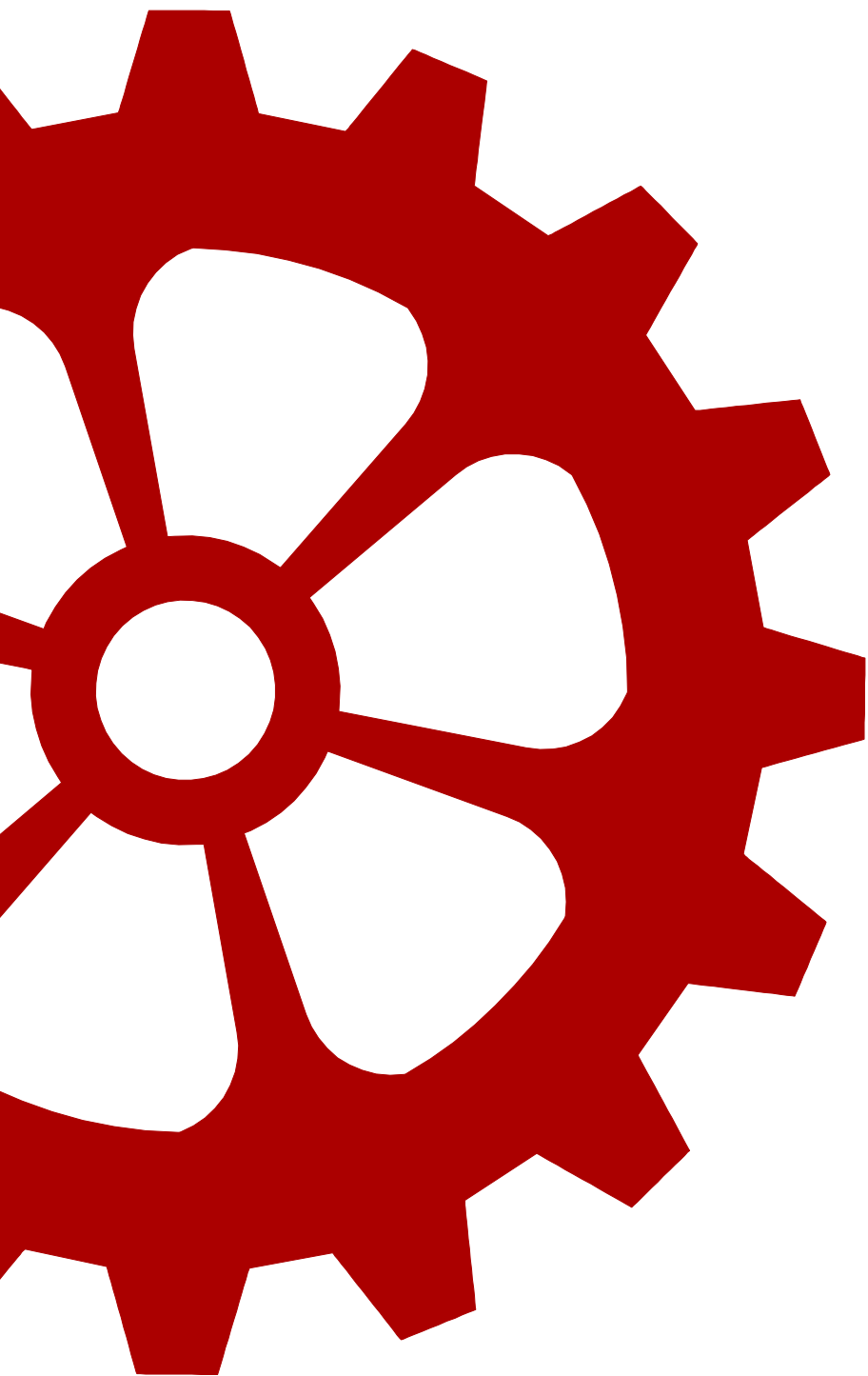
Kommuninvest presenterade i maj ett uppdaterat rådgivningsmaterial för utformning av en finanspolicy inom kommunsektorn. Detta material har, tillsammans med en analys gjord av Finanslogik AB, legat till grund för arbetet med framtagande av en reviderad finanspolicy.

Koncernekonomichefen har upprättat ett förslag till finanspolicy för Smedjebackens kommunkoncern.

Yrkanden

Fredrik Rönning (S) och Göran Engström (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

_____

Finanspolicy

SMEDJEBÄCKEN
smedjebacken.se

2023-09-12

Finanspolicyns syfte	3
Finansverksamhetens mål	3
Organisation och ansvarsfördelning	3
Likviditetsförvaltning	5
Skuldförvaltning	6
Borgen	8
Styrning och rapportering	8

Finanspolicy för Smedjebackens kommunkoncern

Finanspolicyns syfte

Finanspolicyn beslutas av kommunfullmäktige. Den syftar till att övergripande ange målsättningar, begränsning av olika finansiella risker, organisation och ansvarsfördelning samt förutsättningar för finansverksamheten inom kommunkoncernen. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering.

Syftet med denna finanspolicy för kommunkoncernen är att:

- Fastställa finansverksamhetens mål
- Fastställa ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten ska organiseras
- Fastställa ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten

Finansverksamhetens mål

Finansverksamhetens mål är att:

- Säkerställa kommunkoncernens finansieringsbehov av investeringar till låg kostnad givet en acceptabel risknivå
- Säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt till låg kostnad givet en acceptabel risknivå
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med god intern kontroll genom att identifiera, mäta, hantera och följa upp risker i skuldportföljen

Organisation och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av kommunstyrelsens reglemente. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegeringsförteckning.

Koncernsamordning

För att hantera koncernens ekonomi så effektivt som möjligt ska kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna för de enheter som ingår i kommunkoncernen. I kommunkoncernen inbegrips i detta sammanhang de helägda företag där kommunen har ett rättsligt bestämmande och inflytande.

Ansvars- och befogenhetsfördelning

Kommunfullmäktige:

- Säkerställer att finansverksamheten bedrivs i överensstämmelse med kommunallagen
- Fastställer finanspolicy
- Beslutar om en maximal ram för kommunkoncernens låneskuld för kommande budgetår
- Beslutar, om en maximal ram för nyupplåning för kommunkoncernen för kommande budgetår
- Beslutar om villkor för borgen samt utlåningsramar för kommunala bolag

Kommunstyrelsen:

- Ansvarar för kommunens medelsförvaltning
- Verkställer kommunfullmäktiges beslut
- Beslutar inom ramen för fullmäktiges delegation om upplåning, placering av kommunens medel, utlåning, externa förvaltningsuppdrag samt förvaltning av andra organisationers medel (till exempel stiftelser)

De kommunala bolagens styrelser:

- Säkerställer att finansverksamheten i respektive bolag bedrivs inom ramen för de ägardirektiv som fastställs på bolagsstämman
- Tillhandahåller information till ekonomiavdelningen för att uppnå en effektiv finansiell samordning inom kommunkoncernen
- Ansvarar för att hantera finansiella risker i samråd med ekonomiavdelningen
- Beslutar inom ramen för fullmäktiges delegation om upplåning utifrån underlag och rekommendation från koncernekonomichefen

Kommunens ekonomiavdelning:

- Svarar för övergripande samordning av kommunkoncernens finansiella verksamhet
- Bevakar utvecklingen inom den finansiella marknaden
- Administrerar och samordnar kommunkoncernens betalningsströmmar genom koncernkonto
- Lämnar erforderlig information om den finansiella ställningen och utvecklingen till kommunstyrelsen
- Initierar utvecklings- och förbättringsåtgärder av den finansiella verksamheten
- Koncernekonomichefen är ansvarig för finansförvaltningen och agerar utifrån den besluts- och delegationsordning som kommunstyrelsen fastställer
- Underlag och rekommendation inför beslut som rör upplåning i kommun och bolag ska tas fram av koncernekonomichefen

Likviditetsförvaltning

Målsättningen med likviditetsförvaltningen är att kommunkoncernens likviditet alltid ska vara så stor att en god betalningsberedskap kan hållas.

Tillgängliga likvida medel definieras som:

- Kassa och bank
- Ej utnyttjade kreditlöften
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

Betalningsberedskap

Kommunkoncernen ska ha tillgång till likvida medel för att kunna fullgöra sina betalningsåtaganden. Kommunkoncernen bör ha likvida medel för att klara löpande utgifter under minst 30 bankdagar. Likviditetsöverskott som inte är tillfälligt - utöver den likviditet som erfordras för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap - ska i huvudsak användas för att amortera kommunkoncernens låneskuld.

Koncernkonto

Kommunens och de kommunala bolagens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem enligt de ägardirektiv som fastställs på bolagsstämma för respektive bolag.

Utlåning till kommunkoncernens bolag

Utlåning till kommunkoncernens bolag grundar sig på de ramar och villkor som kommunfullmäktige beslutar.

Förvaltning av kortfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument, så som räntebärande papper, värdepapper och/eller bankinlåning, samt i godkända, kreditvärdiga motparter. Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar. Tillfälligt likviditetsöverskott ska placeras med beaktande av låg risk kontra avkastning.

Likviditetsplanering

För att nå en effektiv likviditetshantering ska en concernsamordnad likviditetsplanering ske. Likviditetsplaneringen skall ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort sikt (upp till 30 bankdagar) och lång sikt, samt vara underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning.

Extern förvaltning av kommunkoncernens medel

För den externa förvaltningen av kommunkoncernens likviditet på kort eller lång sikt ska gälla:

- Extern förvaltning ska upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).
- Förvaltare av kommunkoncernens placerade medel ska vara svenskt värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för förvaltning av annans finansiella instrument, enligt 1 kap 3§ p4, lagen om värdepappersrörelse (1991:981).

Skuldförvaltning

Den övergripande målsättningen för kommunkoncernens skuldförvaltning är att:

- Säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- Bygga en struktur som gör att skuldportföljen möter finansieringsbehovet och reducerar exponeringen mot finansiella risker, utan att ge upphov till alltför stora kostnader i förhållande till de egna förutsättningarna

Finansiering

Upplåning får genomföras för långfristiga finansieringar eller för att trygga kommunkoncernens kortfristiga betalningsberedskap. Vid upplåning och skuldförvaltning ska kravet på låg risk beaktas och lägsta möjliga finansieringskostnader eftersträvas vid den valda risknivån. Upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffär) är inte tillåtet. Detta får dock inte förhindra att upplåning sker vid en tidpunkt som bedöms vara lämplig för senare finansiering. Nya former av upplåning prövas i kommunfullmäktige före användning. All upplåning ska ske på affärsmässiga grunder genom skriftligt eller muntligt anbudsförfarande.

Kommunkoncernens kortfristiga upplåning, vilket innebär upplåning med en löptid som inte överstiger ett år ska ske genom:

- Checkkredit
- Lån mot låneavtal

Löptid och räntebindningstid för kortfristig upplåning ska bestämmas med hänsyn till gällande regler angående ränteriskbegränsning och aktuell likviditetsprognos.

Överskottslikviditeten ska i första hand användas för att återbetala utestående krediter.

Långfristig upplåning för kommunkoncernens eget behov med en löptid längre än ett år, ska ske enligt denna policy. I samband med beslut om årsbudget fattar kommunfullmäktige beslut om storleken på kommunens låneramar samt omsättning av lån som ska gälla för budgetåret.

Finansiell leasing

Finansiell leasing och liknande finansiella former jämställs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy.

Riskhantering

Lånefinansiering medför exponering mot finansiella risker. En viktig del av skuldförvaltningen är att på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt hantera dessa risker. Den övergripande risken som behöver hanteras i skuldförvaltningen är att en oförutsedd ökning av lånekostnaderna påverkar budgeten och det ekonomiska utfallet. Ökade lånekostnader kan i sin tur uppstå genom flera olika specifika risker.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. Skuldportföljen ska vara strukturerad så att kapitalförfallen sprids mellan åren och inom respektive år samt begränsar den andel som ska refinansieras inom 1 år. Olika regler sätts upp för kommunen och bolagen nedan då de ekonomiska förutsättningarna skiljer sig åt. En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

Kapitalbindning	Målvärde antal år	Målvärde avvikelse min/max år	Max andel med förfall <12 månader
SEAB	2,0	1,0	35%
Kommunen	2,5	0,5	25%
Bärkehus, Backsmedjan, Barken	3,0	0,5	20%

Ränterisk

Ränterisk är risken för att en snabb förändring av det allmänna ränteläget påverkar kommunkoncernens finansnetto negativt. Ränterisken ska hanteras genom att ränteförfallen fördelas via en blandning av korta och långa räntebindingstider. Olika regler sätts upp nedan för kommunen och bolagen. En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

Räntebinding	Målvärde antal år	Målvärde avvikelse min/max år	Max andel med förfall <12 månader
SEAB	2,0	1,0	35%
Kommunen	2,5	0,5	25%
Bärkehus, Backsmedjan, Barken	3,0	0,5	20%

Motpartsrisk

För att hantera motpartsrisken ska endast parter med god kreditvärdighet användas, motsvarande A enligt Standard & Poor's eller A3 enligt Moody's. I första hand ska upplåning ske hos Kommuninvest i Sverige AB (public), under förutsättning att de erbjuder lägst pris.

Valutarisk

Upplåning i annan valuta än svenska kronor är inte tillåten. Betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras utan att det ger upphov till alltför stora kostnader.

Borgen

Kommunal borgen och avgifter för borgen beslutas av kommunfullmäktige. Smedjebackens kommun ikläder sig borgensansvar för bolag med betydande kommunalt inflytande. Verksamheten ska ha en långsiktig plan och inriktning som ger kommunen och dess medborgare ett tydligt mervärde, på både kort och lång sikt. Kommunen har borgensmanintresse av att varje investering som finansierats med borgenslån är försäkrade. Därför ska alla borgensåtaganden för investeringsändamål villkoras med ett förbehåll om att låntagaren ska hålla investeringsobjektet försäkrat under hela den tid borgen ska gälla.

Styrning och rapportering

Kontroll

Vid finansiella transaktioner ska delegationer och attesträtter vara upprättade samt kontinuerligt vid behov uppdateras. Dessa delegationer ska registreras och arkiveras. Delegationerna/fullmakterna ska distribueras till aktuella parter med behov av dessa. Vidare ska förutom behörig person som genomfört en affär ytterligare en person kontrollera att affären är i överensstämmelse med finanspolicyn och eventuellt beslutsdokument.

Rapportering

Koncernekonomichefen rapporterar till kommunstyrelsen och styrelserna för de kommunala bolagen en gång per år, i samband med delårsrapporten i oktober. Rapporten skall innehålla:

- Aktuell likviditetssituation
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens kapitalbindning i förhållande till målvärdet
- Skuldportföljens räntebindning i förhållande till målvärdet
- Kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats för innevarande år
- Prognosticerade räntekostnader i förhållande till budget för innevarande år och kommande kalenderår
- Eventuella avsteg från finanspolicyn